

Sara Seppänen ps

Kirjallinen kysymys varhaiskasvatuslain uudistuksen toimeenpanon realismista, henkilöstön riittävydestä ja sosionomien asemasta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus on sitoutunut vahvistamaan varhaiskasvatuksen laatua ja yhdenvertaista saatavuutta koko maassa. Tähän tavoitteeseen liittyy varhaiskasvatuslain uudistus, jonka mukaan vuoteen 2030 mennessä varhaiskasvatuksen henkilöstörakennetta muutetaan siten, että nykyistä suurempi osa henkilöstöstä on ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita.

Samanaikaisesti varhaiskasvatuksessa on jo pitkään kärsitty merkittävästä henkilöstöpulasta. Kunnat ja palveluntuottajat raportoivat vaikeuksista täyttää kelpoisuusehdot jo nykyisellä lainsäädännöllä, ja alan veto- ja pitovoima on monin paikoin heikentynyt. Tässä tilanteessa on perusteltua arvioida, ovatko uudistuksen tavoitteet ja aikataulu tosiasiallisesti toteuttamiskelpoisia koko maassa.

Erityistä huolta on herättänyt sosionomikoulutettujen varhaiskasvatuksen opettajien ja asiantuntijoiden asema uudistuksessa. Sosionomit (AMK) muodostavat merkittävän ja osaavan osan varhaiskasvatuksen henkilöstöstä, ja heillä on keskeinen rooli lasten kehityksen tukemisessa, perheiden kanssa tehtävässä työssä sekä varhaiskasvatuksen arjen toimivuudessa. Useilla alueilla sosionomikoulutetut ammattilaiset ovat käytännössä varhaiskasvatuksen toiminnan selkäranka.

Uudistukseen liittyvä painotus maisterikoulutettuun henkilöstöön on herättänyt huolia siitä, että sosionomien osaamista ei tunnisteta eikä hyödynnetä riittävästi, ja että heidän urapolkunsa ja asemansa varhaiskasvatuksessa heikkenevät. Tämä voi osaltaan entisestään heikentää alan veto- ja pitovoimaa sekä pahentaa henkilöstöpulaa, erityisesti niillä alueilla, joilla maisterikoulutettua työvoimaa ei ole realistisesti saatavilla.

Useilta tahoilta on esitetty huolia siitä, että ilman riittävää koulutustarjonnan lisäämistä, joustavia kelpoisuusratkaisuja ja sosionomien asemaa turvaavia toimia henkilöstöä ei ole saatavilla lain edellyttämässä määrin. Tämä voi johtaa tilanteisiin, joissa varhaiskasvatuksen saatavuus heikkenee, ryhmiä joudutaan sulkemaan tai lain vaatimuksista joudutaan poikkeamaan käytännössä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 18/2026 vp

Miten hallitus on arvioinut varhaiskasvatuksen maisterikoulutetun henkilöstön saatavuuden vuoteen 2030 mennessä, ja mihin konkreettisiin laskelmiin uudistuksen henkilöstötavoitteet perustuvat,

miten hallitus on arvioinut sosionomikoulutettujen varhaiskasvatuksen ammattilaisten roolin ja merkityksen osana henkilöstörakennetta, ja miten heidän osaamisensa ja asemansa turvataan uudistuksen yhteydessä,

mitä toimia hallitus on jo tehnyt ja aikoo tehdä sen varmistamiseksi, että varhaiskasvatuksen henkilöstöpula ei syvene uudistuksen seurauksena ja että myös sosionomien koulutus- ja urapolut säilyvät houkuttelevina,

miten hallitus varautuu tilanteeseen, jossa lain edellyttämää henkilöstörakennetta ei ole tosiasiallisesti mahdollista toteuttaa kaikilla alueilla uudistuksen aikataulussa ja

onko hallitus valmis arvioimaan uudelleen uudistuksen aikataulua, siirtymäsäännöksiä tai kelpoisuusvaatimusten soveltamista, mukaan lukien sosionomien kelpoisuudet, mikäli henkilöstön riittävyys tai varhaiskasvatuspalveluiden saatavuus vaarantuu?

Helsingissä 9.2.2026

Sara Seppänen ps